

Het toepassingsgebied van het Rapport Alimentatienormen, deel II: behoefte en draagkracht

Mrs. M. van Yperen-Groenleer, C.C. van Bodegom, datum 07-10-2016

Datum	07-10-2016
Auteur	Mrs. M. van Yperen-Groenleer, C.C. van Bodegom ^[1]
Folio weergave	Download gedrukte versie (PDF)
Vakgebied(en)	Personen- en familierecht (V)

In de vorige aflevering is het eerste deel van dit tweeluik gepubliceerd (*EB 2016/73*). We hebben ons daarin gefocust op de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van (expat) kinderen wier ouders een hoog inkomen hebben. Dit tweede deel is toegespitst op de behoefte van de alimentatiegerechtigde en de draagkracht van de alimentatieplichtige, ook weer in het licht bezien van het expat-gezin in scheiding, de rode draad van ons artikel.

1. Behoeftte alimentatiegerechtigde

Allereerst volgt een opsomming van de toelagen (*allowances*) die in expat-zaken zoal de revue passeren, waarbij we de verschillende soorten niet uitputtend noemen, maar ons beperken tot de meest voorkomende en degene die maandelijks worden uitgekeerd. Eenmalige toelagen zoals bij een verhuizing of overplaatsing laten we buiten beschouwing.

1.1 Allowances

De regelmatig voorkomende *allowances* zijn als volgt onder te verdelen:

– *Household allowance*

Dit is meestal een percentage van het basissalaris. Deze toelage wordt ontvangen indien de expat gehuwd is of gescheiden dan wel weduwe/weduwenaar met de (financiële) zorg voor kinderen.

– *Dependency allowance*

Deze toelage is vergelijkbaar met kinderbijslag, maar betreft een substantieel hoger bedrag en wordt meestal verstrekt tot het 26^e levensjaar van een kind, zolang het studeert of schoolgaand is. Na echtscheiding blijft dit recht op *dependency allowance* veelal behouden indien de alimentatieplichtige een onderhoudsverplichting heeft ten behoeve van de kinderen.

– *Expatriation allowance*

Deze vergoeding, een percentage van het basissalaris (veelal 20%), wordt betaald wanneer de werknemer niet de nationaliteit heeft van het land alwaar hij of zij tewerk gesteld is. Met andere woorden, zijn collega in Nederland die hetzelfde werk doet maar wel uit Nederland komt, krijgt het basissalaris zonder *expatriation allowance*. Een omschrijving van de achtergrond van deze toelage is “een compensatie voor de extra kosten die een expat heeft vanwege zijn werk in het buitenland”. In de

rules & regulations van ESA (European Space Agency) wordt dit als volgt omschreven: “a *compensation for costs occurred in the course of the duties performed*”.

– *Education allowance*

Dit is een vergoeding voor specifieke studiekosten, afhankelijk van bepaalde voorwaarden zoals of er een *expatriation allowance* wordt ontvangen. Dit betekent dat de onderhoudsplichtige die in het land van zijn nationaliteit werkzaam is, en dus geen recht heeft op een *expatriation allowance*, deze vergoeding niet ontvangt. De regelgeving rondom deze *education allowance* is buitengewoon ingewikkeld, omdat soms slechts een bepaald percentage wordt vergoed en/of soms een plafond (*‘flat rate’*) wordt gehanteerd, waardoor het niet eenvoudig is vast te stellen welke kosten nu uiteindelijk voor rekening van de alimentatieplichtige komen.

– *Hardship allowance*

Een vergoeding als deze wordt betaald wanneer de werknemer gestationeerd is in een gevaarlijke regio, waar oorlog is en/of waar hij of zij onder onplezierige levensomstandigheden leeft, ook wel een gevarenvergoeding genoemd.

– *Post Adjustment*

Deze toelage is een compensatie voor het verschil in levensstandaard. In het reglement van bijvoorbeeld de Verenigde Naties is de *Post Adjustment* als volgt gedefinieerd: “*Differences in living costs are measured through periodic place-to-place surveys conducted at all duty stations. The surveys measure the cost-of-living of a duty station relative to the cost-of-living at the base of the system (New York) and the results are reflected in a post adjustment index for each duty station*”.

– *Housing allowance*

Een maandelijkse vergoeding van/tegenwoordiging in de woonlasten.

De hoogte van de allowances is voor elke expat anders. Voor een aantal internationale organisaties, bijvoorbeeld de Council of Europe, de NATO, ESA, et cetera is er een orgaan in het leven geroepen, het CCR (*Co-ordinating Committee on Remuneration*) dat de hoogte bepaalt van de vergoedingen en onkostenvergoeding(en) waarop een werknemer in specifieke gevallen recht heeft.

Deze organisatie heeft volledige inzage in alle aspecten (levensstandaard, kosten, wetgeving) van alle betrokken landen om – daarop afgestemd – te bepalen wat de hoogte moet zijn van de *allowances*.

1.2 De invloed van allowances op de behoefte

De behoefte van de onderhoudsgerechtigde wordt gesteld op het bedrag dat nodig is om een staat te voeren die in redelijkheid passend is voor hem of haar, daarbij (mede) gelet op de welstand van partijen gedurende het huwelijk. Deze behoefte wordt vastgesteld aan de hand van een onderbouwd behoefteoverzicht. De 60% regel doet in de praktijk in standaardgevallen nog wel dienst, ondanks de uitspraken van de Hoge Raad over deze regel, maar in expat-situaties (zeker geen standaardgevallen) is deze regel minder geschikt om de behoefte vast te stellen. Bij het expat-gezin dient de vraag zich aan of, en zo ja op welke manier, de *allowances* de behoefte beïnvloeden.

In zijn uitspraak tot het treffen van voorlopige voorzieningen van 29 april 2014 (C/09/462935/FA RK 14-2259), waarbij het hele Nederlandse gezin na echtscheiding in New York bleef wonen, volgt de Rechtbank Den Haag de man niet in zijn stelling dat er geen rekening gehouden moet worden met € 4.208,-- per maand aan netto vergoedingen. De rechtbank overweegt dat deze vergoedingen vaste inkomenscomponenten zijn, die vooral voorzien in de hogere kosten van levensonderhoud in New York en die partijen dus ook hebben kunnen uitgeven aan hun levensonderhoud. In een tweede procedure tot het treffen van voorlopige voorzieningen tussen dezelfde partijen motiveert de rechtbank deze stelling

als volgt (Rb. Den Haag 16 februari 2015, C/09/480622/FA RK 15-77):

“De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat de vrouw dergelijke inkomsten gewoon was tijdens huwelijk en hierop in deze procedure haar huwelijkse behoefte dan ook gebaseerd dient te worden.”

In Hof Den Haag 13 november 2013 (200.121.417) wonen beide buitenlandse partijen (na echtscheiding) in Nederland. De man stelt zich op het standpunt dat met de *expatriation allowance* geen rekening gehouden moet worden bij het bepalen van de behoefte. Het hof denkt daar anders over. Het hof overweegt dat partijen zich reeds in 1987 in Nederland hebben gevestigd en dat partijen daardoor al zo lang in Nederland wonen dat hun verblijf alhier niet (meer) die extra kosten meebrengt ter dekking waarvan de *expatriation allowance* dient. Immers, zo motiveert het hof specifiek, zij hebben in Nederland een huis in eigendom verworven, hun kinderen in Nederland opgevoed, zij spreken de Nederlandse taal en niet is gebleken dat één van beiden de intentie heeft Nederland te verlaten. Deze motivering suggereert dat als het echtpaar niet zo ingeburgerd zou zijn geweest, het oordeel van het hof wellicht anders zou hebben geluid.

In Hof Den Haag 16 april 2014 (200.132.120/01) blijft de man in Koeweit achter en vestigt de vrouw zich in Nederland. Het hof oordeelt dat het bij de vaststelling van de behoefte van de vrouw niet redelijk is om rekening te houden met de toeslagen die partijen in het buitenland ontvingen en die betrekking hadden op hun verblijf aldaar. Vergelijkbaar is Hof Den Haag 19 december 2007 (ECLI:NL:GHSGR:2007:BC2057). Daarin bleef de man in Kazachstan en verhuisde de vrouw terug naar Nederland. Door het hof werd de expatvergoeding die de man ten tijde van het verblijf van partijen in Kazachstan ontving, niet als een behoefteverhogende factor aangemerkt. Ook Hof Amsterdam 4 maart 2014 (ECLI:NL:GHAMS:2014:1369) betreft een zaak waarin de vrouw terugkeert naar Nederland en de man in het buitenland, in casu New York, achterblijft. De diverse toelagen waartoe de man is gerechtigd moeten, in het kader van de bepaling van de behoefte van de vrouw, worden afgetrokken van zijn jaarinkomen, omdat hij voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat die uitkeringen betrekking hebben op de hogere kosten van levensonderhoud in New York. De toelagen tellen dus niet mee bij de behoeftebepaling nu de vrouw in Nederland woont en deze hogere kosten niet heeft.

Een voorzichtige conclusie lijkt te kunnen worden getrokken. Heeft de *allowance* betrekking op hogere kosten in een land waar de onderhoudsgerechtigde niet meer woont na echtscheiding, dan komt die *allowance* niet tot uiting in de behoefte. De onderhoudsgerechtigde was dit inkomen wel gewend, maar het vormt geen noodzaak voor de uitgaven van de toekomst. Vergoedingen die verband houden met ongemakken in het land van de onderhoudsplichtige lijken ook niet thuis te horen bij de bepaling van de behoefte van degene die die ongemakken niet meer heeft. Vanuit het behoefteoverzicht geredeneerd: de onderhoudsgerechtigde die inmiddels in Nederland woont, leidt niet langer een expat-leven en heeft dus ook de daarmee gepaard gaande kosten niet langer. Deze kosten kan hij of zij dus niet opvoeren in het behoefteoverzicht. Vanuit de 60%-regel geredeneerd: de *allowances* behoren niet tot het netto besteedbaar inkomen als de behoefte moet worden bepaald van een onderhoudsgerechtigde die terug is verhuisd naar Nederland.

In de andere gevallen lijkt het erop dat de rechtbanken en hoven *allowances* zien als een inkomstenbron, waaraan beiden gewend waren en waarop het uitgavenpatroon is ingericht geweest. Vanuit het behoefteoverzicht geredeneerd: de onderhoudsgerechtigde woont nog altijd in het buitenland en heeft dus nog altijd min of meer een expat-status, reden waarom de daarmee gepaard gaande kosten in het behoefteoverzicht opgevoerd mogen worden. Vanuit de 60%-regel geredeneerd: de *allowances* behoren tot het netto besteedbaar inkomen.

Van een bestendige lijn durven wij nog niet te spreken. Daarom presenteren wij onze bevindingen slechts als voorlopige conclusie.

2. Draagkracht alimentatieplichtige

2.1 De invloed van allowances op de draagkracht

Hierboven hebben wij de belangrijkste *allowances* genoemd. Tegenover de meeste *allowances* staan extra kosten die gepaard gaan met het expat-bestaan.

De expat valt arbeidsrechtelijk onder de *rules & regulations* van de betreffende internationale organisatie. Dat betreft werving, salariëring, belasting, sociale voorzieningen en pensioen. Deze regels gelden ongeacht plaatselijke wet- en regelgeving en dat verplicht de advocaat, maar ook de rechterlijke macht, tot het hebben van een andere mindset. Zo heeft de expat geen recht op nationale (volks)verzekeringen. Hij of zij bouwt dus in Nederland geen AOW op, heeft geen recht op WW, toeslagen noch bijstand. Daarnaast verliest hij of zij bij terugplaatsing naar eigen land, ontslag of arbeidsongeschiktheid, zijn of haar expat-status met als gevolg een grote terugval in inkomen. Het pensioen is meestal minder dan de helft van het inkomen dat men gewend was en is bovendien niet meer vrijgesteld van plaatselijke belastingen. De noodzaak tot sparen om een grote inkomensterugval op te vangen is dus bij expats groter dan bij niet expats.

Daarnaast maakt de expat extra kosten voor het onderhouden van zijn of haar vrienden en familie in zijn of haar thuisland. Hij of zij houdt vaak een huis in het thuisland aan, dient kosten te maken van noodzakelijke vertalingen, zal vaker een tolk moeten inhuren et cetera. Iedereen kan zich wel een beeld vormen van de extra kosten waarmee een expat geconfronteerd wordt in het land van stationering, maar om die kosten vervolgens te benoemen en met verificatoire bescheiden te bewijzen in een procedure, blijkt een ingewikkelde, bijna onmogelijke klus.

De *allowances* (niet allemaal) en de extra lasten van expats zijn communicerende vaten. Hoe gaat de rechtspraak bij de bepaling van de draagkracht van de alimentatieplichtige 'boven de streep' om met de *allowances* en 'onder de streep' met de extra kosten van de expat?

Een mogelijke aanpak is om 'boven de streep' geen rekening te houden met de (*expatriation*) *allowance* en 'onder de streep' niet met de extra kosten. De motivering hiervoor is dat de expat ondefinieerbare kosten heeft, die hij of zij moet kunnen voldoen uit die vergoeding. De (*expatriation*) *allowance* en de daar tegenover staande kosten vallen tegen elkaar weg. Dit lijkt misschien een controversiële benadering, maar het Ministerie van Buitenlandse Zaken was, en is misschien nog steeds, in 2007 van mening dat het in de rede ligt om aan te nemen dat een buitenlandvergoeding voor het bepalen van een alimentatiebedrag buiten beschouwing dient te blijven. In een standaardbrief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, gericht aan de naar het buitenland over te plaatsen Nederlandse ambtenaar, is dit zo opgenomen. De toelichting daarbij is dat de vergoedingen die een overgeplaatste ambtenaar van de Dienst Buitenlandse Zaken naast zijn Nederlandse salaris ontvangt op basis van het DBZ-Voorzieningenstelsel 2007, bedoeld zijn voor de bestrijding van de noodzakelijke kosten, voortvloeiend uit het verblijf en het uitoefenen van de functie op de post, derhalve kosten die de dienstuitoefening "in den vreemde" meebrengen.

In de meerderheid van de ons ter beschikking staande uitspraken volgen de rechters de richtlijn, die het Ministerie van Buitenlandse Zaken lijkt te geven, niet. De vergoedingen worden in de regel gezien als behorend tot het inkomen en vormen met het basisinkomen het inkomen 'boven de streep'. De vraag is vervolgens in hoeverre 'onder de streep' rekening wordt gehouden met de extra lasten van de expat. Slechts minimaal volgt uit de ons ter beschikking staande uitspraken. Er zijn echter ook rechters die wel oog lijken te hebben voor de extra kosten van de onderhoudsplichtige expat en om die reden niet de volledige (*expatriation allowance*) tot het inkomen rekenen.

Rechtbank Den Haag besliste op 2 maart 2015 (ECLI:NL:RBDHA:2015:5854) dat bij het inkomen wel alle vergoedingen die de man ontvangt dienen te worden opgeteld, maar dat hij € 2.000,-- per maand mag opvoeren als kosten die verband houden met zijn werk. Dit ging om ongeveer 50% van de ontvangen vergoedingen.

Op 2 april 2014 besliste de Rechtbank Den Haag (C/09/441463/FA RK 13-3035) dat de man 50% van zijn *expatriation allowance* in mindering mag brengen op zijn inkomen. De rechtbank volgt het betoog van de man, inhoudende dat hij bijzondere kosten heeft die verband houden met zijn expat-status. Deze vergoeding wordt met name verbonden aan het feit dat de man geen aanspraak kan maken op nationale regelingen. Echter, omdat de man in casu niet heeft kunnen aantonen in hoeverre hij de vergoeding ook daadwerkelijk aanwendt voor een extra arbeidsongeschiktheids- of werkloosheidsverzekering, dan wel hiervoor reserveert, wordt niet de volledige *expatriation allowance* buiten beschouwing gelaten, maar de helft.

Een man werkzaam in Oman mocht van Rechtbank Den Haag in zijn beschikking van 3 april 2015 (C/09/482762/FA RK 15-1040) in een procedure tot het treffen van voorlopige voorzieningen eveneens 50% van zijn "*living en hardship allowance*" als compensatie zien voor de hogere kosten die hij heeft "gelet op de kringen waarin hij als expat vertoeft".

Daarentegen houdt dezelfde rechtbank in zijn beschikking van 13 april 2012 (C/09/414560/FA RK 12-1688) bij een man werkzaam in de USA, bij de bepaling van zijn inkomen rekening met alle vergoedingen, omdat niet gebleken is dat het verblijf in het buitenland zwaarder is dan het wonen in Nederland.

Hof Den Haag oordeelt op 16 april 2014 (200.132.120) dat de naar Koeweit uitgezonden man zijn *location allowance* en *location premium* in totaal € 54.000,-- per jaar niet hoeft op te tellen bij zijn inkomen, omdat deze verband houdt met de '*hardship*' die gepaard gaat met een verblijf in Koeweit en deze bovendien van tijdelijke aard is.

Hetzelfde hof besliste echter op 4 november 2015 (ECLI:NL:GHDHA:2015:3132) dat er geen reden is om bij de becijfering van de draagkracht van de onderhoudsplichtige expat geen rekening te houden met de *expatriation allowance*. De man heeft onvoldoende aangetoond, zo bepaalt het hof, dat die allowance tijdens het huwelijk werd gebruikt voor de door de man opgeworpen doeleinden, zoals het geen recht hebben op nationale regelingen, pensioentekort, reizen naar het thuisland voor bezoek familie et cetera. Het hof overweegt dat dergelijke uitgaven niet alleen moeten worden aangetoond, maar dat ook aannemelijk moet worden gemaakt waarom deze uitgaven voorrang zouden moeten hebben op de onderhoudsverplichting van de man jegens de vrouw.

De uitspraken zijn heel divers. Uitgangspunt lijkt te zijn dat vergoedingen voor het verblijf in het

buitenland altijd bij het inkomen van de alimentatieplichtige worden opgeteld, tenzij het een vergoeding voor *hardship* is. Het blijkt voor de alimentatieplichtige expat bijzonder lastig om de extra kosten die hij of zij als expat heeft goed voor het voetlicht te brengen. Hij of zij zal met zoveel mogelijk voorbeelden en bewijzen aannemelijk moeten maken welke kosten verband houden met zijn of haar expat-status. Dat blijkt in de praktijk niet eenvoudig. Rechters zijn niet snel geneigd om met deze kosten rekening te houden, ondanks dat de daar tegenover staande *allowances* meestal wel tot het inkomen worden gerekend.

Eenduidigheid en voorspelbaarheid is er in ieder geval niet. Alimentatiegerechtigden en -plichtigen weten dan ook op voorhand niet welke kant het op zal gaan.

2.2 Indexering en wisselkoersen

Indien de alimentatieplichtige expat in het buitenland woont, zal zijn inkomen van een buitenlandse munteenheid naar de Euro moeten worden omgerekend. Dat gebeurt aan de hand van de wisselkoers ten tijde van het opstellen van de beschikking.

De levensstandaard van het land waar de buitenlandse alimentatieplichtige woont, verschilt vaak van de Nederlandse levensstandaard. Er zijn verschillende manieren om hier rekening mee te houden.

Indien de alimentatieplichtige expat een *Post Adjustment* ontvangt, lijkt het voor de hand te liggen om 'boven de streep' geen rekening te houden met de *Post Adjustment* en 'onder de streep' niet met de hogere kosten van levensonderhoud. Indien hij of zij geen *Post Adjustment* ontvangt, is het een optie om de bijstandsnorm op te hogen met een bepaald bedrag. Een andere optie is om het inkomen van de alimentatieplichtige te corrigeren met een indexcijfer. Dat gebeurt op verschillende manieren.

Bijvoorbeeld de Big Mac-index (Hof Arnhem-Leeuwarden 15 maart 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:2462), de Eurostat-index (Rb. Gelderland 13 maart 2015, C/05/248112/ES RK 13-630), de Wet op het Woonlandbeginsel in de Sociale Zekerheid en de daarbij behorende Regeling (20 april 2012, *Stcrt.* 2012, 8306) (Rb. Den Haag 7 mei 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:5234), de *Worldwide Cost of Living Report* van The Economist (www.eiu.com/public/topical_report.aspx?campaignid=WCOL2016), de "*mercer quality of life index*" etc. Duidelijk is dat niet in alle gevallen hetzelfde indexcijfer wordt gebruikt.

2.3 Draagkrachtpercentage

Zowel voor de bepaling van de draagkracht van de in Nederland werkzame expat als voor de bepaling van de draagkracht van de in het buitenland werkzame Nederlander moet de netto methode uit het Rapport Alimentatienormen worden gebruikt in plaats van de bruto methode. Deze alimentatieplichtigen zijn immers niet onderworpen aan de Nederlandse inkomstenbelastingheffing en genieten geen fiscale voordelen en bijtellingen.

In de netto methode werd tot enige tijd geleden een draagkrachtpercentage van 70% gehanteerd. Dit is onopgemerkt gewijzigd. In het Rapport Alimentatienormen staat tegenwoordig:

"Van de gevonden draagkrachtruimte wordt 60% beschikbaar geacht voor partneralimentatie. Voor kinderalimentatie is het beschikbare percentage in de tabel en de daaraan ten grondslag liggende formule verwerkt."

In de praktijk zien wij dat verschillende draagkrachtpercentages worden gehanteerd. Meestal 60%, maar

niet altijd. Rechtbank Den Haag hanteert in zijn uitspraak van 24 oktober 2014 (C/09/474444/FA RK 14-7621) in een procedure tot het treffen van voorlopige voorzieningen een draagkrachtpercentage van 70%. Het ging in deze zaak om twee in Nederland wonende Spanjaarden, waarvan de man bij ESA werkt. We zien dezelfde overweging in een uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 1 juni 2012 (C/09/374861/FA RK 10-7080) waarbij de man bij EPO (European Patent Office) werkt. De rechtbank overweegt:

“Voor de man geldt de bijstandsnorm voor een alleenstaande en een draagkrachtpercentage van 70%.”

Hof Den Haag besliste op 13 november 2013 (200.121.417/01) dat uitgegaan moet worden van een percentage van 70% voor de partneralimentatie, omdat de man alleenstaande is met enige kosten voor de kinderen.

Hoofddregel is nu in ieder geval kennelijk dat, zowel in de bruto als in de netto methode, een draagkrachtpercentage van 60% wordt gehanteerd. Als daarvan wordt afgeweken, zal dit in de beschikking gemotiveerd moeten worden. In de ons ter beschikking staande uitspraken is dat niet of nauwelijks gebeurd. Het valt ons op dat de geruisloze overgang bij de netto methode van een draagkrachtpercentage van 70% naar 60% niet iedereen is opgevallen. Wij hebben ook niet kunnen achterhalen wanneer deze aanpassing is doorgevoerd. Wellicht dat dit artikel bijdraagt aan de bewustwording van deze wijziging.

2.4 Aanvullende zorgkosten

In het eerste deel van dit artikel refereerden wij al aan de extra kosten die een internationale omgangsregeling meebrengt, met name reis- en verblijfskosten. Deze kosten vallen niet onder de zorgkorting. Wel kan het redelijk zijn bij de bepaling van de draagkracht van de alimentatieplichtige geheel of gedeeltelijk rekening te houden met deze kosten.

In Hof Amsterdam 4 maart 2014 (ECLI:NL:GHAMS:2014:1369) vliegt de man elke maand een weekend vanuit New York naar Haarlem om bij zijn kinderen te zijn. Hij houdt daartoe een appartement in Haarlem aan, waar de kinderen dat weekend met hun vader verblijven. De man voert de huur van dit appartement van € 785,- per maand als kostenpost op. De rechtbank hield slechts rekening met € 90,- per maand omdat de man volgens de rechtbank omgang met de kinderen kon hebben in een Bed en Breakfast. Het hof overrulet de rechtbank op dit punt. Het hof onderkent het belang van de man en de kinderen om elkaar in steeds dezelfde en vertrouwde omgeving te kunnen zien en houdt daarom rekening met bovengenoemde huurlast van de man. In dezelfde zaak acht het hof het ook redelijk rekening te houden met \$ 1.000,- per maand aan omgangskosten, hoofdzakelijk bestaande uit de maandelijkse vliegtickets tussen New York en Amsterdam. De man had een hoger bedrag opgevoerd, maar het hof overweegt dat van de man verwacht mag worden een grotere (financiële) inspanning te leveren om zijn kinderen te zien, aangezien hij heeft besloten in New York te werken.

In Rechtbank Den Haag 14 juli 2015 (C/09/461559/FA RK 14-1688), aan welke uitspraak wij in het eerste deel van dit artikel refereerden, houdt de rechtbank geen rekening met enige zorgkorting en evenmin met aanvullende zorgkosten. In deze zaak komt de man tweemaal per jaar voor een week vanuit Azië naar Nederland om zijn 11-jarige zoon op te zoeken. De man verblijft dan bij zijn moeder in Nederland en huurt een auto om uitstapjes te maken. Deze omgangsregeling zal in de toekomst uitgebreid worden omdat de minderjarige ook naar Azië zal gaan reizen. De man heeft onderbouwd welke kosten hij maakt, hoofdzakelijk bestaande uit de prijs van zijn vliegtickets en in de toekomst de

prijs van zogenaamde *accompanied flights*. De rechtbank overweegt:

“Nu de hoeveelheid zorgtaken die de man op zich zal nemen in vergelijking met de hoeveelheid zorgtaken die de vrouw reeds op zich neemt zeer gering is en de man bovendien geen draagkrachtverweer heeft gevoerd, acht de rechtbank het in de onderhavige kwestie niet redelijk om een zorgkorting toe te passen. Hierbij neemt de rechtbank in aanmerking dat de kosten voor de vliegtickets voor de minderjarige niet in zijn behoefte zijn verdisconteerd. Mede gelet op het hoge inkomen van de man, acht de rechtbank het daarom niet redelijk om de kosten van de vliegtickets door het toepassen van een zorgkorting toch voor rekening van de vrouw en de minderjarige te laten komen.”

In een uitspraak tot het treffen van voorlopige voorzieningen van Rechtbank Den Haag van 1 december 2015 (C/09/498619/FA RK 15-8248) heeft de vrouw de rechtbank verzocht een voorlopige partneralimentatie vast te stellen. De rechtbank houdt bij het bepalen van de draagkracht van de man rekening met de kosten die de man moet maken ten behoeve van de omgangsregeling met zijn in Engeland woonachtige zoon uit een eerdere relatie. De rechtbank gaat uit van 12 contactmomenten per jaar. In aanmerking nemende de kosten voor het halen en brengen, verblijfskosten, vliegtickets voor hem, en soms ook voor de minderjarige, tussen Nederland en Londen, neemt de rechtbank in alle redelijkheid € 700,-- per maand mee aan reis- en verblijfskosten (naast een kinderalimentatie van € 400,-- per maand). Ook uit deze uitspraak volgt dat de reiskosten waarmee rekening wordt gehouden fors kunnen oplopen.

In een uitspraak van Hof Den Haag van 16 april 2014 (200.132.120/01) houdt het hof rekening met kosten van verblijf in Nederland ten behoeve van het contact met de minderjarige (de vader woont in Amerika) van € 500,-- per maand, welk bedrag het hof redelijk acht.

Rechtbank Noord-Holland van 16 september 2015 (ECLI:NL:RBNHO:2015:7802) betreft een zaak waarin de vader in Dubai woont. De dochter van partijen woont in Nederland. De rechtbank acht het “gelet op de tussen de man en de minderjarige bestaande regeling, redelijk om in de draagkrachtberekening van de man met enige reiskosten die de man voor de minderjarige moet maken rekening te houden”. De rechtbank gaat ervan uit dat de minderjarige tweemaal per jaar alleen naar Dubai vliegt en dat zij de zomervakantie elders met de man doorbrengt. Omdat de man haar in de zomervakantie moet ophalen en terugbrengen betreft de rechtbank de reis- en verblijfskosten die de man dan in Nederland moet maken ook in de berekening:

“De rechtbank zal mede gelet op de eerdergenoemde specificatie van de man, een bedrag van € 200,-- per maand aan kosten van verblijf en vervoer in de draagkrachtberekening in aanmerking nemen.”

In de reeds genoemde uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden van 10 maart 2016 (ECLI:NL:GHARL:2016:2132) ontvangt de man, die bij de Europese Commissie in Brussel werkt, een “ontheemdingstoelage” die grotendeels betrekking heeft op de reis- en verblijfskosten ten behoeve van de omgangsregeling met zijn in Nederland wonende dochter. Aan de inkomstenkant wordt ten volle rekening gehouden met deze ontheemdingstoelage. Het hof overweegt “dat de man voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de reiskosten en verblijfskosten niet vallen onder de kosten waarmee in het kader van de zorgkorting rekening wordt gehouden”. Het hof zal dan ook bij de bepaling van het aandeel van de man in de kosten van de minderjarige rekening houden met de verblijfskosten en reiskosten, naast de zorgkorting, althans dit kondigt het hof aan, maar merkwaardig genoeg keert dit niet terug in de berekening. Het lijkt alsof het hof dit is vergeten.

Bij het bepalen van het bedrag aan aanvullende zorgkosten is van belang of de betreffende ouder een vergoeding van zijn werkgever ontvangt om zijn kinderen te bezoeken. Sommige werkgevers verstrekken een vaste maandelijkse vergoeding (“*home leave allowance*”) of een vergoeding van een aantal bezoeken per jaar of per aantal jaren op declaratiebasis. Soms kan een bezoek aan de kinderen worden gekoppeld aan een zakenreis, zodat geen tickets betaald hoeven te worden.

In alle uitspraken overwegen hof en rechtbank dat ‘in alle redelijkheid’ rekening zal worden gehouden met een bepaald bedrag aan aanvullende zorgkosten. Het betreft dus een redelijkheidsoordeel dat in elke zaak anders kan uitpakken.

3. Conclusie

Het is de vraag of de aparte status van een expat, die niet rijmt met de Nederlandse arbeidsbeloning, wel past in ons daarop afgestemde systeem van alimentatierekenen. De richtlijnen van het Rapport Alimentatienormen zijn er niet op toegerust. Voor de wisselwerking tussen enerzijds de *allowances* die de draagkracht van expats verhogen en anderzijds de extra kosten gerelateerd aan het expat-bestaan, is te weinig oog. Het keurslijf van de Alimentatienormen past de expat niet. Dat betekent dat maatwerk geboden is. Willekeur ligt op de loer, maar enige richtlijnen zouden toch mogelijk moeten zijn, lijkt ons. Wellicht dat ons artikel een eerste aanzet kan zijn voor een debat over dergelijke richtlijnen.

Voetnoten

[1]

Mr. M. van Yperen-Groenleer is advocaat bij GMW-advocaten te Den Haag, docent internationaal privaatrecht aan de Universiteit Leiden en raadsheer-plaatsvervanger bij het Hof Amsterdam. Mr. C.C. van Bodegom is advocaat bij DVDW-advocaten te Den Haag.